

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Égész évre 170—L., félévre 95—L.

Egyes szám ára 4—L.

Külföldre egész évre 270—L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)

5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Egymás mellett a munka eszközével.

Ki hitte volna ez előtt pár évvel, vagy pár rövid hónappal is, hogy a kisantant állam: Románia és Jugoszlávia közös ta-

slávia képviselői a mult héten nagyjelentőségű tárgyalásokat folytattak Bukarestben Magyarország kiküldötteivel.

szokásra hívják meg állandóan szidalmazott és kisebbitett ellenfelüket: Magyarországot. Ki hitte volna, hogy a nőtán ekkora forogás fog esni: lágy fuvalmak zenéjévé enyésztek a mennydörgő fenyegetések!

A csoda megtörtént. Románia és Jugo-

Mi feledtette el azt a féltékenységet, amely a békeszerződések lezárása után a három nyercs államot, Romániát, Jugoszláviát, Csehszlovákiát szövetségbe tömörítette Magyarország ellen? Mi a magyarázata annak, hogy szivesen fogtak kezét ellenfelükkel?

Hogyha muszáj, akkor szívesen teszem! — mondja a példabeszéd. Ennek a találkozásnak meg kellett történnie! Románia és Jugoszlávia, bár a békeszerződés minden előnyt megadott nekik, tíz év multával kénytelenek belátni, hogy szerencsésük nem teljes, a kapott javakat nem tudják a remélt módon kihasználni, megnövekedett területükkel nem tudják nemzeti hatalmukat és tekintélyüket is növelni. Új erők, új versenyek nőttek nyakukra, amelyekkel nem tudnak megbirkózni. Bele kell fogóznok ellenfelük kezébe is, hogy együttesen próbáljanak megküzdeni azokkal az áramlatokkal, amelyek mindhármukat elsodrassal fenyegetik.

Két irányból jönnek ezek a veszedelmes áramlatok.

Európa ipari államai kedvezményes vámtételek és nagy szállítási előnyök mellett árasztják el gyári készítményeikkel mindahárom országot. Ugyanakkor azon az ürügyön, hogy saját gazdáik érdekeit kell védeniök, óriási vámkokat vetnek a magyar, román, szerb mezőgazdasági terményekre. S ha érdekük úgy kívánja, a gabona és állatkivitel a legkörülmönfontabb eszközökkel meggátolják. Vagyis az történik az országok között nagyban, mint bent az egyes országokban: az ipari készítmények ára nem alkalmazkodik a mezőgazdasági termények árához. A három mezőgazdasági ország tanácskozásának tehát egyik főcélja volt, hogy együttesen foglaljanak állást az ipari államok kizsákmányolása ellen.

A másik veszedelmet, amely a Duna-menti országok jogos érdekeit nyomoritja, sokkal többet emlegettük, semhogy most bővebben kellene megemlékeznünk róla. Amerika versenye ez, amelyet a gépek és óriási üzemek egyre félelmetesebbé tesznek. A szegény ember drágábban él, mint a gazdag, a kis országok drágábban termelnek, mint a nagyok. Amerika az ő géprendszerű gazdálkodása révén elárasztja Európát mezőgazdasági terményekkel s az ipari államok a tengerentuli gabonára támaszkodva, könnyen packázhatnak az európai mezőgazdákkal.

A bukaresti értekezleten a magyar, román és szerb megbízottak azt beszéltek meg, hogy miként lehetne ezeket a veszedelmeket elhárítani, miként lehetne Európa ipari államait rákényszeríteni arra, hogy azoknak a gabonáját és állatait vegyék meg, akik tőlük a gyári por-

tékákat megveszik. Tehát éppen eléggé fapalmas és eleven sebeket tapintottak meg.

Az értekezlet befejeződött. Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy ezuttal a sebek gyógyításával nem haladtak sokra. Mindegyre össze abban egyeztek meg, hogy az európai vámkok ügyének rendezésére közös követeléseket nyújtanak be.

Bármint hangsúlyozták is a tárgyalások gazdasági jellegét, a politikai tekinteteket nem lehetett olyan könnyen mellőzni. Csehországnak máris méltatlankodva bírálja a sajtóban szövetségeseinek, a románoknak és szerbeknek külön utakra való merészkedését. Viszont Magyarországot is kötelezi a politika. Nem követheti le magát sem Olaszország, sem Ausztria ellen. Nem feledheti el, hogy az olasz kereskedők minden héten kétezer marhát vásárolnak Magyarországon. Olaszországnak az ide sok gabonára van szüksége, viszont Magyarország nyolcmillió métermázsza fölösleggel rendelkezni. Hogyan kösse le tehát magát szorosabban Olaszország nagy ellenségéhez, Jugoszláviához? De Magyarország Ausztria ellen sem tehet komolyabb lépéseket, hiszen az osztrákok már lekötötték két millió métermázsza a magyar gazdák idei terméséből.

Ime tehát nem olyan könnyű feladat a békeszerződések kegyetlen csapásait gazdasági jelszavakkal és tanácskozásokkal elfeledtetni.

A három Duna-menti ország mezőgazdasági termelőit a bukaresti tanácskozások rövid időre egymás oldalára állította. A munkaeszköze van mind a magyar, mind a román, mind a szerb termelő kezében. Vajha sikerült volna idővel a munka vértelen eszközével megoldani azokat a politikai ellentéteket, amelyek meggátolták a szorosabb egyezségeket létrejötté-

Kilincselő magyarok.

Olvastam „karikás magyarokról”, kik kesek voltak testüket-lelküket talmi aranyért elad. Sokat gondolkoztam afelett, vajjon mit értek nek ezek az elveszett lelkek olyankor, mikor nekük száll nesztelenül a magány és a némaság halkán megrezzenti őket az „Erdélyi Lélek” daloló szava. Oh de szerencsétlenek lehetnek!

A mi szegény megtépázott „Magyar Föld” élődii között nem ezek a legveszedelmesebbek mert ők csak önmagukat adják el mézes-szavakért. őket csak sajnálni lehet és nem...

talán mentségére szolgál erőtlensége vagy
hálansága. Ezek nem veszedelmesek.

Én nem azok a magyarok, kik megtagadva a
dolgukat önző célok szolgálatába szegődve,
és reszelik házról-házra kilincselni — ezek a
veszedelmesek!

Őnek alázatosan: kifelé a magyarság helyi
szerepének védőangyalaiként mutatva be magu-
kat: kik csak az összességért harcolnak: sok-sok
magyar lelket igyekezve szép szóval vagy
szegéllyel elvonni a szent harcból, melyet
hozzánk kell megharcolnunk. Bent a
szívekben fogcsikorgatva lesik, hogy felvehessék
a külső lelkek bérét, a judási harminc pénzt.

Ha valaki kétfelkedni mer bennük? — még
állnak az erdő felől. Milyen büszkén hivat-
koznak magyarságukra. És sokan bedűlnek nekik
szavaink ritkulnak érettük.

Ha te igaz magyar testvérem megkérded —
szemközt — miért teszi ezt? — rendszeren
a felelet: nem bírják tovább a szenvedést és
elég is belőle. Természetesen eltitkolják tet-
szegézi indítóokát.

Nem bírjátok a szenvedést?! Oh de iga-
ságszájra valókat vagytok szegény „kilincselő
magyarok!“ Csakhogy ne kelljen szenvednetek,
hát eltűríték az „Erdélyi Lélek“ mardosva vá-
rosát és nem mertek bele nézni az eladott
magyarok szemébe nyíltan, mert ott látjátok a
szíveket fájást, mely titeket vádol.

Nem tudtok szenvedni!... Hát tudjátok ti
ma: szenvedni magyarságunkért?! Sajnál-
— mert ha tudnátok, bizonyára ti is boldogan
belematok be magyarságotokat.

Ti büszkék vagytok judási pénzen vett ron-
csokra, melyekben gögösen jártok, de mi még
szegények vagyunk megtépett rongyainkra, me-
gát mi szenvedésünk harcának nyomait vise-
lünk. A mi szenvedésünk édes, mert megtartásunk
szíveiben tudatosan és önként vállaltuk. De hát
miért?... Vajjon az is ilyen?... mert ti is
szegények, hiszen minden árulás magában hord-
ozza a szenvedést is.

A ti árulástok, akár „karikás“, akár „kilin-
cselő“ magyarok legyetek is — csak zülleszt, de
szegényesít és szenvedésünk felemel, esodát művel.

Halljátok csak „kilincselő magyarok!“
Ezen helyről írom e sorokat, ahol nagy el-
szegényben élnek véreink, kik még az impérium
előtt levetették magyarságukat; ellefejt-

tették drága anyanyelvüket és csak a vallásban
rejlő erő őrizte meg őket, hogy végleg le nem
szakadtak a magyar nemzet testéről. Pedig akkor
jobb sorsuk volt, mint a mai kisebbségi sors.

De esoda történt.

Ezek a pusztulásnak indult magyar lelkek a
szíveidésben, a fájásban ráeszméltek magyar
váltokra. És csak az elszórt, szintelen vízcseppek
a nagy hullámtengerben lassan szinesedni, fénye-
sedni kezdtek. Mentől többet kellett szenvedniök
magyarságukért, annál tüdőklöbbsen kezdtek ki-
sugározni az „Erdélyi Lélek“ fényét. Tudatlanul,
csak a szenvedés hatására. Ma sem tudnak ma-
gyarul — de merje csak valaki kétségbe vonni
magyarságukat!... Örvidenek, ha szenvedhet-
nek. Ebből is láthatjátok, hogy ma erdélyi ma-
gyarnak lenni és szenvedni, — valami felemelő
dolog.

Ha ti nem akarjátok, vagy nem tudjátok vál-
lani a magyarsággal együtt járó szenvedést és
annak bérét — ami talán még messze van, de
eljövetelében mi rendületlenül hiszünk — az Éle-
tet, legalább engedjétek, hogy békességgel szen-
vedjünk. Ne akarjátok árulással kivenni a keresz-
tet egyesek kezéből. Hadd vigye mindenki azt
magyarságának golgotás magasztára, mert ezál-
tal lesz megváltva ő is, meg Erdély magyarsága.

Ránk néz a magyar Mult és a magyar Jelen:
várja a szenvedések által megszentelt „Erdélyi
Lelket“ a magyar Jövő; hogy általa jobb élette-
hetőségek között föltse be szent hivatását.

Legalább ne hozzatok ránk is szégyent!

Nem vágytok vissza közénk? — szenvedni
és élni. Megátkozunk; sírva megtagadunk... de
mégis visszavárunk. Jertek vissza, dobjátok oda
nekik a judási pénzt és kapcsolódjatok bele az
„Erdélyi Lélek“ jövőt formáló munkájába; nem
lesz többé álmatlan éjszakátok; boldogan járhat-
tok. — emelt fővel mint mi — mert magyarok
vagytok.

Hagyjátok fel az idegen ajtókon való kilin-
cseléssel: tegyétek rá kezeitek magyarságunk há-
zának kilincsére, az ajtó megnyílik és menjetek
vissza a szenvedő magyarok közé. Boldogok lesz-
tek, mert érezni fogjátok, hogy: — otthon vagy-
tok.

(Pestény.)

Pap Árpád.

GAZDÁK SZERVEZKEDJÉTEK!

KÜLFÖLD

A csehek a galamboktól is félnek! A póstyéni fürdőigazgatóság ezer galambot rendelt a németországi Aachenből. — Az ezer galamb meg is érkezett a brünni vámhivatalba ott azonban megállapították, hogy a galambok legnagyobb része postagalamb. A küldeményről jelentést tettek a katonai hatóságoknak, amely elrendelte a szállítmány lefoglalását. Felmerült ugyanis az a gyanu, hogy a postagalambokat esetleg kémiszolgálatra is fel lehet használni. Ez okból a postagalambokat megölték és elégették.

Az európai államszövetség. Már minden megkérdezett állam megküldte válaszáat Briand francia külügyminiszter többször ismertetett tervére s ezekből le lehet vonni azt a következtetést, hogy a terv megvalósítását komolyan volna remélni. Csak a kisantant államai, továbbá Lengyelország és Belgium fogadták el a tervet a maga egészében minden kikötés nélkül. Olaszország, Németország és Magyarország, bár a gondolatot szépnek és nemesnek ítélték, végrehajtásának előzetes feltételül a békeszerződések igazságtalanságainak megszüntetését jelölték meg s Bulgáriával együtt rámutattak arra, hogy a gazdasági bajok megoldása sokkal sürgősebb dolog a politikai egység megszervezésénél. Ezt, amint többek közt Olaszország, Bulgária és Görögország rámutattak, egyébként is minden európai állam közreműködésével, te-

hát a most kihagyott Törökország és Oroszország bevonásával lehet majd megcsinálni. A francia tervre azonban mégis az angol kormány válasza a legkellemetlenebb. Ez azt fejezi ki, hogy nem célszerű a Népszövetség mellett még egy nemzetközi szervet teremteni, mert ez szükségképpen csökkenteni fogja mind a kettőnek tekintélyét. Így hát a közel jövőben nem kerül sor az európai államszövetség megvalósítására. De lehet, hogy az egész terv csak tapogatózás az egyes államok kívánságainak hivatalos megismerésére.

Kormányválság tört ki Németországban. A német kormány az ország súlyos gazdasági helyzetén az adók emelésével akart segíteni s erre vonatkozó törvénytervezetét a birodalmi elnök rendeletével még a törvény meghozatala előtt életbe akarta léptetni. A birodalmi gyűlés azonban nem járult hozzá a rendelethez s ezért Hindenburg elnök feloszlatta a gyűlést és szeptember 14-ére új választásokat rendelt el. A kormánynak ez a váratlan bukása lehangozta az ország teljes felszabadulásán örvendő hazafias német közönséget.

Rejtetenes földrengés pusztított Olaszországban. Napoly vidékén horzalmos földrengés volt. A földrengésnek 2 ezer ember esett áldozatául. Az anyagi kár felbecsülhetetlen. Négyezer lakóház teljesen elpusztult. Olaszországot mély gyászba döntötte ez a rémes szerencsétlenség. A szerencsétlenség ismertetésére még visszatérünk.

Nyugalanság Egyiptomban. Nem sikerült megegyezésre jutni az egyiptomi kormánynak az angol kormánnyal a vitás kérdésekben. Ezért a tárgyalások megszakadtak. Ez a sikertelenség újra lángra gyújtotta az egyiptomiak függetlenségi törekvéseit s ez nem csak tüntetésekben nyilvánult meg, hanem több helyen zavargásokra vezettek, halottakkal és sebesültekkel. Anglia erős hajóhadat vezényelt az egyiptomi partokra s felelőssé tette az egyiptomi kormánnyt a külföldiek életének s vagyonának biztonságáért.

Tárgyalnak India szabadságáért. Még a nyár folyamán megindulnak Londonban a tárgyalások India alkotmányáról. Az angol bizottságban nem csak a kormány, hanem az ellenzéki pártok kiküldöttei is részt vesznek. A kormány ellene volt ennek a tervnek, de az ellenzéki vezetők ragaszkodtak hozzá, hogy egy ilyen óriási fontosságú kérdésben az egész ország képviselve legyen az angol bizottságban s a kormány hozzájárult, mert különben leszavaztattna volna. Az indus megbízottak között minden valószínűség szerint Gandhi is ott lesz.

HARMONIUMOK

nagy választékban, művészi készítésben már 10.000 lejtől kaphatók. Németország legnagyobb és legújabb harmóniumgyárának képviseletében.

SIMON LÁSZLÓ

organakészítőnél,

akik orgona készítését, javítását, homlokzat sípok készítését, nyos áron vállalják.

Cím: Simon László Cluj-Nokrád Str. Brătianu (volt Király-utca)

Magyar-nyelvű bábafanfolyam lesz Kolozsváron!

A romániai kisebbségi magyar nők központi titkársága három esztendőn keresztül szíves közdelmet folytatott a magyar anyanyelvű bábafanfolyamokért. Felkérte az Országos Magyar Párt vezetőségét, hogy sürgesse a parlamentben, valamint a miniszteriumokban a magyar tannyelvű bábaképzők felállítását ingyenes képzéssel és egy évi időtartammal, a bábák fizetésének pedig a mai kor követelményeinek megfelelő módon való rendezését. A magyar képviselők több ízben interpelláltak a képviselőházban és akciójuk eredményeképpen végre a múlt esztendőben megvalósult a marosvásárhelyi magyar nyelvű bábafanfolyam, ezévből pedig a kolozsvári magyar nyelvű bábafanfolyam. A kolozsvári bábafanfolyam engedélyezése azért nagyjelentőségű, mert Marosvásárhelyen csak a legkorlátozottabb számban gondoskadtak magyar hallgatókról, viszont a kolozsvári magyarnyelvű bábafanfolyamra, negyven növendéket vesznek fel évente.

A magyar bábaképző tanfolyamra vonatkozó rendelet már megjelent és most a Romániai Magyar Kisebbségi Nők Központi Titkársága kiadta a tudnivalókat, amelyeket közérdeklőségénél fogva az alábbiakban közlünk:

Tudnivalók. 1. A magyarnyelvű bábafanfolyam 1930. évi október hó 1-én veszi kezdetét a kolozsvári Tud. Egyetem Szülészeti osztályán. 2. Jelentkezhetnek 18—40 éves asszonyok és leányok (román állampolgárok), akik legalább 4 vagy 6 elemi végeztek. 3. A tanfolyam 2 éves. 4. Felvétetik körülbelül 40 növendék évenként. 5. A bábafanfolyam ingyenes, egy része fizető. 6. Ingyeneseknek azok vétetnek fel, akik a legjobb felvételi vizsgát tessék le és az ingyenes helyre kérvényt adtak be. 7. Az ingyenes növendékek kötelezik magukat, hogy a tanfolyam befejezése után 5 évre (fizetéses) állami szolgálatba lépjenek. 8. A fizető növendékeknek átlag havi 300 lejtő kerül minden kiadással együtt a tanulás és a tanítói jó magaviselet és tanulás esetén az első vizsga után a második évben ingyenes helyre folyoznak, minden kötelezettség nélkül, hogy később az állam szolgálatába lépjenek vagy nem. 9. Ugy az ingyenes, mint a fizető növendékek ingyen lakást és oktatást vesznek és ételmezésben részesülnek. 10. A fel-

vételért szeptember hó első feléig kell folyamodni. (Lehet korábban is.) 11. A kérést írásban kell beadni, román nyelven, a kérvényre 11 lejes okmánybélyeget kell tenni és megírni, hogy a kérvényező a magyar nyelvű tanfolyamra kéri a felvételt. A következő okmányokat és bizonyítványokat kell csatolnia:

1. Születési bizonyítvány. 2. Iskolai bizonyítvány (legalább 4 elemi osztályról). 3. Erkölcsei bizonyítvány a városi tanácstól, falun az ottani hatóságtól. 4. Hatósági orvosi bizonyítvány. 5. Nyilatkozat a szülőktől, vagy férjes nőknél a férjtől, hogy beleegyeznek, hogy az illető a tanfolyamot végezze. 6. Ha az illető özvegy vagy elvált, erről bizonyítvány kell. 7. Ha a növendék ingyenes helyre folyamodik, úgy nyilatkozatot is kell hogy csatoljon arról, hogy kötelezi magát, hogy 5 évet állami szolgálatban fog tölteni és ellenkező esetben meg fogja téríteni az ellátás költségeit. 12. *Október 1-én a folyamodóknak felvételi vizsgára kell jelentkezniük a kolozsvári Tud. Egyetem klinikáján minden külön értesítés bevétele nélkül. A vizsga magyar nyelven történik és azon az írás, olvasás és a történelem és földrajzból rövid kis kérdésekre kell felelni s általában az általános értelmiséget és a komoly tanulási vágyat vizsgálják.* 12. A felvett bábafanfolyam növendékek ágyneműt hoznak magukkal, és pedig: 2 drb. alsólepedőt, 2 drb. paplanlepedőt, 1 drb. paplant, 1 párnát, 2 drb. fehér köpenyt, 2 drb. fehér fejkendőt. 14. A felvétel iránti kérést a felsorolt bizonyítványokkal együtt a következő címre kell küldeni ajánlott levélben:

Facultatea de Medicină

*Clinica Gynecologica si obstetricala
Cluj.*

(Ez magyarul annyit jelent, hogy a kolozsvári Egyetem Szülészeti Osztálya, Kolozsvár.)

Kérjük mindazokat, kik a fenti tanfolyamra jelentkeznek, ebbeli szándékukat ve-
lünk is közöljék, hogy esetleg segítségükre lehessünk.

Cluj-Kolozsvár,

Str. Cogălniceanu 8. (Farkas-u.)

A Romániai Magyar Kisebbségi Nők
Központi Titkársága:

Br. Huszár Pálné.

Belpolitikai hírek

Zsidóellenes tüntetések Máramarosban. A leégett Borsa községben zsidóellenes diákok és a román lakosság csapatai újlag is többször megriasztották a szerencsétlen tűzkárosultakat. Nagyobb szerencsétlenségnek a katonaság és csendőrség közbelépése vetett véget. Moldován Valér erdélyi tartományi igazgató a helyszínére utazott és a kormánynak jelentést tett a Máramarosban uralkodó szomorú állapotokról. A mindvégig gyászos jelentés a következő szavakkal végződik: „Ha nem segítenek gazdaságilag Máramaros népén, akkor később sok ártatlan vér fog folyni s a katonaság ezrei sem fognak segíteni.“ A minisztertanácsban elhatározták, hogy karhatalmi csapatok álljanak az egész országban fegyveres készenlétben, hogy az esetleg megújuló zsidóüldözéseknek elejét lehessen venni. A helyzet ugyanis az egész országban elmérgeződött. Bukovinában és Beszarábiában is véreskimenettelű zsidó-ellenes zavargások történtek.

Merényletet követtek el Anghelեսcu belügyi államtitkár ellen. Julius 21-én Constantin Anghelесcu belügyminiszteri államtitkár előtt, harmadmagával kihallgatáson jelent meg egy Beza Gheorghe nevű fiatal ember. Kihallgatás közben Beza előrántotta revolverét és hétszer egymásután az államtitkára sütötte. A lövések nem voltak halálosak, úgy, hogy Anghelесcu sebeiből fel fog épülni,

A merényletnek szomorú politikai háttere van. Beza azért lőtte le az államtitkárt, mert román nemzeti szempontból sérelmesnek találta a dobrudzsai bolgár földművesek érdekében hozott legújabb agrártörvényt. E törvény megalkotásában Anghelесcunak jelentős szerepe volt. Dobrudzsában ugyanis az történt, hogy a bolgár földművesektől törvényes alap nélkül sok földet kisajátítottak és a kisajátított területekre román telepéseket ültettek be. A nemrég megszávozott törvénynek az volna a rendeltetése, hogy a bolgárokat ért sérelmeket orvosolja. Ez nem tetszik a román Bezának és ezért emelt fegyvert az új törvény egyik alkotója ellen.

Beza különben — mint kiderült — tagja a Vajda miniszter védnöksége alatt álló ügynevezett „Vasgárdának“. Ennek tagjai szélsőséges, román nemzeti politikát folytatnak. A merényletnek tehát szomorú érdekességet kölcsönöz, hogy egy miniszteri védnökség alatt álló szervezet embere követte el. A minisztertanácsban Vajda és Junián között heves összetűzés történt a merénylet elbírálása rendjén.

Ezzel a megdöbbentő esettel áll szoros kapcsolatban a Macedoniából bevándorolt román diákok mozgalma is. A rendőri vizsgálat során kiderült, hogy Beza merénylete csak kezdetét jelentette a vezető politikusok elleni merényletek sorozatának. A macedo-román diákoknál egy hosszú névsort találtak azokról a miniszterekről, politikusokról, akiket a közel jövőben meg akartak gyilkolni. Ellenzéki újságok az eseményeknek nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak. Főképpen Vajda miniszter lemondását követelik.

* HÍREK *

Olvasóink közül sokan fordultak lapunk kiadéshivatalához, azzal a panasszal, hogy a „Magyar Nép“ csendékes számai nem kapták meg. Multkori felvilágosító soraink után, úgy hisszük, minden olvasónk belátta, hogy lapunk elmaradása önhibánkon kívül történt. Mint jeleztük, a nyomdász sztrájk véget ért és így lapunk ezután újra a rendes időben fog megjelenni. Az elmulasztott számokat igyekezni fogunk a lap nagyobb terjedelmével kipótolni. Ezuttal is 20 oldalas számot adunk.

Magyar szülők vigyázzatok! Az Országos Magyar Párt parlamenti csoportja az iskolai sérelmek ügyében emlékiratot terjesztett a kormány elé. Ugyanakkor kijelentette a Magyar Párt vezetősége, hogy ha a kormány a sérelmeket nem orvosolja, a magyarság a Népszövetség elé viszi iskolaügyi panaszait.

A kormány erre Csikmegyében, ahol a magyarság évek óta keserves küzdelmet folytat a magyar nyelvű iskoláztatásért, az állami tanítók útján nyilatkozatokat szedtet a szülőktől, hogy a magyarság az állami iskolákkal meg van elégedve. Az állam ezeket a dicsérő nyilatkozatokat a magyar panaszok ellenbizonyítékaként akarja felhasználni. Csikmegye székely népének a magyar nyelvű iskoláztatásért folytatott harcát így akarják elgáncsolni! — Hiszük, hogy nem fog igaz magyar akadémiát Csikban, aki a kormány segítő kezét nyújtana ehhez a nemzeti létünket fenyegető aknamunkához.

Meghalt Domahidy Elemér. A napokban hunyt el Szatmáron az erdélyi magyarság egyik himnuszalkalaja: Domahidy Elemér. Domahidy Elemér — mint Tisza István bizalmas embere. — a régi magyar politikai életnek is nagy tevékenységű tagja volt. Az imperium változás óta pedig mint az Országos Magyar Párt egyik vezető egyénisége és mint a Királyhágo melléki református egyházkerület főgondnoka működött a magyarság javáért. Temetése nagy részvét mellett történt meg Szatmáron.

Gyenge János tovább folytatja kútmérgező munkáját. Gyenge János az oklevelétől megfosztott volt református pap, mint ismeretes Nagyváradon szabadegyházat alapított. Gyenge szabadegyházába a várad szőlőhegyek lakói között szerzett néhány hívet. Ujabban Gyenge egy másik oklevelétől megfosztott társával, Pálfi Istvánnal együtt a biharmegyei falvakban izgat az egyház ellen. Legutóbb Kiskereki községben borította fel a lelkek nyugalomát. Gyenge János működése ellen a hatóságok semmit sem tesznek, ezért Sulyok István református püspök a kormánytól kért segítséget a kútmérgező, volt lelkészek ellen.

A szászok útja is Genf-be vezet! Dr. Mesch Viktor a szászok közéletének egyik vezető kiválósága a szászok romániai helyzetéről figyelemre méltó cikket írt. Cikkében leírja a szászok iskolai és gazdasági sérelmeit. Kiemeli, hogy a magyar uralom alatt a szászok méltányosabb elbánásban részesültek, mint most. Cikkét a következő szavakkal végzi: „Egyetlen útunk maradt nyitva: az, amely Genf-be vezet. Merem állítani, hogy

az egész szász nép egyhangulag és egyöntetűen ezt az utat követeli azoktól, akik egyházát és politikáját vezetik!...“

Orbán Balázs halála. Nevezetes és tanulságos életpálya záródott le a múlt héten. Orbán Balázs aránylag fiatal életkorban, 59 éves korában meghalt Marosvásárhelyen. Orbán Balázs nevét régebbi olvasóink közül bizonyosan sokan ismerik. Egyideig szorgalmas munkatársa volt lapunknak és naptárunknak, lelkes cikkekben buzdította az erdélyi magyar falvak népét a haladásra. Maga is lapot szerkesztett Barázda címen és ennek segítségével, meg személyes agitációval szépszámu táborot toborzott össze a Marostorda-megyei földmives szövetségbe. Sajnos, a mi küzdelmes és hánykolódó politikai életünk Orbán Balázst nemcsak kiközentette áldásos munkaköréből, hanem hamis és veszélyes vágányra sodorta. Fondorkodó vásárhelyi politikusok hatása alá került és a Magyar Párttal szembehelyezkedve vállalt liberális képviselőiséget. Ez a lépés nagy lelki tusakodásba rántotta. A liberális képviselőiségnek rövidesen vége szakadt és Orbán Balázs fájdalmasan állapította meg, hogy a régi bizalmat és népszerűséget elveszítette. Nem volt önző, megátalkodott lelkű kalandor, mint azok szoktak lenni, akik a nemzeti egység zászlóját önérdékből hagyják cserben. Jóhiszemű, de befolyásolható ember volt, akit a nagy ravaszok begrattak és eszköznek használtak föl. Jóhiszeműsége teszi méltóvá arra, hogy most, kora halálának idején, ne hibájára, hanem érdemeire gondoljunk és részvéttel búcsúzzunk el sok lelki szenvedésen átment magyar testvéreinktől.

Szent Imre ünnepése. A Szent Imre év alkalmából rendezett magyarországi ünnepségekkel kapcsolatban Pius pápa meleg hangú levelet intézett Magyarország hercegprímásához. A levélben a pápa a legnagyobb elismerés hangján emlékezik meg a magyar nemzetéről. A pápa leveléből kiragadjuk a következőket:

— Kilenc évszázad mult el azóta hogy Szent Imre magyar királyi herceg, Szent István király fia, ifjúsága virágában boldog halállal az égi hazába költözött. Illő, hogy a jelen eseményt a nemes magyar nemzetel együtt az egész katolikus egyház is megünnepelje, mert az egyháznak kiváló dicsőség, hogy a ti népeteknél — rövidesen Európában történt meglepedése után — az igaz Isten tisztelete nemcsak gyorsan és általánosan elterjedt, hanem már akkor kivételes életszentségű férfiak és nők, sőt ifjak is támadtak. Különösen az Árpádok királyi családja tünt ki életszentségével, mert belőle a szentek és boldogok egész sora származott, amilyenek a már említetteken kívül Szent László király és Szent Erzsébet, Thüringia grófjának felesége, akiknek erényei és szent erkölcei nemcsak otthon, hanem a külföldön is fényes példaként ragyognak. De Szent Imre mindazokhoz még újabb lelki ékességet is csatolt példás ártatlanságával, miért is különösen az ifjúság mintaképe és az igaz jámborság utmutatója lett

Ismét sáskák pusztítanak Beszarábiában. Tulcea megyét ismét ellepték a sáskák. A falánk állatok olyan tömegben jelentek meg, hogy valósággal elsötétítették az eget.

„MAGYAR NÉP“-et terjeszteti
mind magyar kötelesség! mind

Mennyit kell fizetni az italmérési engedélyekért? Az új szesz törvény az italmérési engedélyek után fizetendő egy évi illetéket a következőképpen állapította meg. Ezernél kevesebb lelket számláló községben 2 ezer, ezernél több lelket számláló községben 3 ezer lej az italmérési illeték. Ha ezen helyiségekben csak bort vagy sört mérnek, úgy az illeték felére csökken. Városokban az italmérési illetéket a telepérték adó alapján vetik ki. Az erdőkitermelési vállalatok, avagy az egyes községektől két kilométernél távolabb eső ipartelepek koresmáinak, vendéglőinek vagy kantinjainak illetéke 2 ezer lej évenként, ha a munkások létszáma a háromezretet még nem haladja, ha meghaladja 3 ezer lej. Kiránduló helyek ezen összegnek felét fizetik. Akik a szeszgyárak termékeinek közvetlen eladásával foglalkoznak évenként 100 ezer leit, szeszitalok eladásával foglalkozó szeszraktárak városokban 50 ezer községekben 30 ezer, járási székhelyeken 20 ezer és falvakban 15 ezer lejt fizetnek, míg ha csak bort és sört árusítanak felét fizetik. Bortermelők az előbb felsorolt illetékek egyharmadát fizetik. Zárt palackban való eladással foglalkozó, italmérő helyiséggel nem rendelkező üzletek és vegyeskereskedések tulajdonosai csak a fenti illetékek felét, kávéházak, klubok és cukrászdák pedig egyenyedét fizetik.

Gyártunk málnaszörpöt! Az Országos Magyar Párt elnöksége a következő megszívlelésre érdemes felhívást intézte székelyföldi tagozataihoz. „A külföld egy igen jelentékeny részén nevezetes keresleti cikk a málnaszörp, mellyel ezidőszert főleg Németország látja el a pia-

coakat, különösen Amerikát. A Székelyföldnek számos olyan községe van, melynek határán az áfonya és málnaszörp előállítására kiválóan alkalmas borviz buzog, erdeiben pedig nagy mennyiségű áfonya terem. Olyan tényezők ezek, melyek fölényes versenyképességet biztosíthatnak a székelyföldi gyümölcszörpnek, melynek összeállítására aránylag csekély munkával megtörténhetik. Könnyelműség volna tehát ki nem használni a természet nyújtotta kiváló előnyöket, de egyelőre természetesen nem lehet egyébre gondolni, mint hogy minden székely megyének egy-egy községében tegyünk kísérletet a gyümölcs-zörp gyártására, mire pl. a falu tanítója megfelelő utmutatása mellett megtaníthatná a község lakóit, kik ily módon könnyen értékesíthetnék a ma haszontalanul elvesző borvizet és a gyümölcs termést e mellett munkájokat is. Nagyon kérjük az illetékes tagozati elnökségeket, sziveskedjenek a kérdéssel foglalkozni és ha van — mint bizonyára van — működésük területén olyan község melyben a fentiekben vázolt gondolat gyakorlati megvalósítására irányuló lépések sikerrel bíztatnak, arról minket értesíteni Magyar testvéri üdvözléssel: elnök helyett: *Dr. Inczedy-Joksmán Ödön* sk. üv. alelnök, főtitkár helyett: *Dr. Várdy Aurél* sk. elnöki tanácsstag.”

A rendkívül érdekes ügyre lapunk következő számaiban vizsgálunk fogunk térni.

Új gazdasági szaklap. Új gazdasági szaklap indult meg e hó folyamán „Mezőgazdasági Szemle” néven. A lap élén, mint laptulajdonos az áldozatkész kiváló szakember Schöppner Sámuel ny. szőlészeti felügyelő áll. Szerkesztője dr. Nagy

Endre a Szamosm. G. E. titkára. Eredeti a lap vezetőségének az a gondolata, hogy első száma épp aratás idején jelenik meg. Amennyire szokatlan e lépés, épp annyira jellemző ez új szellemi magvetésnek a gazdai élettel szoros összefüggése. A lap címlapján feltüntetett munkatársak gárdája komoly magyar célkitűzéseket garantál. Az első számban dr. Nagy Endre írta a „Beköszöntőt”. „Idők szava” címen, dr. vitéz Bittera Miklós magyaróvári gazd. akad. tanár, „Mütrágya és terményárak”-ról Török Bálint az E. G. E. titkára írtak cikkeket. R. K. „Adjunk új lendületet Erdély állattenyésztésének” címen sorol fel érdekes külföldi példákat. A takarmánymész kérdéséről dr. Wicklein-Gyula szakszerű cikket ad. Klein Albert érdekes következtetést von le a nyomott gabonaárak által teremtett gazdasági helyzetről. Szász Ferenc, a gyakorlati gazda alaposságával szól hozzá a lóheremagtermelési állati ellenségei kérdéséhez. Deutsch Dezső a gyümölcstermelés Szücs Pál a mogyoró termelés fokozásáról írnak. E főbb cikkeken kívül hőséges a lap informatív része is. — A havi folyóirat előfizetési ára évi 80 Lei, mely igazán nem jelent nagy megterhelést a gazdák mai nehéz helyzetében sem. Előfizetni a lap dési szerkesztőségében (Str. Regele Ferdinand 13), is lehet.

KÉRELEM! Felkérjük olvasóinkat, közöljék a „Magyar Nép” szerkesztőségével észrevételeiket a „Magyar Nép” naptárának vásári részére vonatkozólag. Több helyen ugyanis megváltozott a vásártartás napja és naptárunkat a változásoknak megfelelően ki akarjuk javítani. Bármilyen naptárra vonatkozó észrevételt szivesen fogadjunk.

Nagy szerencsétlenség történt Rajna-vidéki ünnepségeken. A Rajna-vidék felszabadulásának öröme nagy ünnepségeket rendeztek a németek. Koblenz városában megjelent Hindenburg elnök is. Ez az ünnepség gyászosan végződött. Az ünnepség közönség alatt ugyanis egy hid leszakadt és 52 ember vízbe fulladt. A szerencsétlenség után Hindenburg elnök visszautazott Berlinbe s körútját későbbi időpontban fogja folytatni.

Magyar szobrász sikere Butarésiben. Marosy-Timár János a kiváló magyar szobrászművész, Stróbl Alajos tanítványa, aki annak idején Mária királyi és Ferdinánd király szobrát mintázta, megnyerte az állami díjat. A magyar művész 17 román művész között lett első. Marosy-Timár szobrászművész megbízást kapott Károly király, Maniu miniszterelnök és Vaida belügyminiszter szobrának megmintázására.

Elítélték a Kereszturi Takarékpénztár megkárosítottait. Az udvarhelymegyei marhaszállítási bűnügy vádlottjai felett most állították az udvarhelyi törvényszék. Rosmann Jenőt 18 havi Borbáth-Zoltánt egy évi és báró Daniel Lajost 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte, megállapítván vagyoni felelősségüket is a 9 millió leu kárért.

A gyomorfájás, gyomor-nyomás, bélsárpangás, nagyfokú szédülés, rossz emésztés, fehér széklet, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz használatával elmulasztandó. Az orvosok által elismert leggyakoribb elismeréssel nyilatkozik a magyar „FERENC JÓZSEF” vizről, mert hatása megkérdőjelezhetetlen és rendkívül enyhe. — Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Gazdasági szakelőadás Bánffy-hunyadon. A „Magyar Nép” megemlékezett arról a jégvevésre, mely Kalotaszeg néhány községét, főként Bánffy-hunyad és Kettesd határát teljesen elpusztította. Különösen sok, több évre kiható kárt okozott a szőlőkben és gyümölcsösökben. Az ottani tagozat megkeresésére az Országos Magyar Párt elnöksége a tájékoztatlanságban levő gazdáknak a további teendőkre vonatkozó felvilágosítása, utbaigazítása céljából dr. Nagy Endre dési gazdasági titkárt küldte ki. Dr. Nagy Endre kiszállt Bánffy-hunyadra és a szőlőhegyen az érdekelt gazdák jelenlétében igen tanulságos előadást tartott előbb elméleti majd gyakorlati vonatkozásban.

Óriási bányaszerencsétlenség történt Németországban. A nyomdász sztrájk miatt csak most adhatunk hírt arról az óriási szerencsétlenségről, amely a hónap elején a németországi Neurodenben történt. A neurodeni köszénbányába mérges gázok ömlöttek be és 151 bányász megölték. Ezenkívül sok bányászt kellett súlyos mérgezéssel kórházba szállítani. A bányaszerencsétlenség óriási részvétet keltett az egész világon. A német kormány 1 millió márka (40 millió lej) segélyt utalt ki az áldozatok hozzátartozóinak.

Tanítók figyelmébe! A Minerva kiadóvállalat hézagpótló munkát óhajt teljesíteni, mikor magyar és román nyelven kiadja az elemi iskolai modern rajztanításhoz szükséges, módosított illusztrált

Rajzfüzeteket és ezzel kapcsolatos anyagokat

Vezérfonal az elemi iskolai modern rajz tanításához című munkát.

Ugy a Vezérfonalt, mint a füzeteket Kovácsi Pál ismert nevű rajztanár, rajzpedagógus készítette, kinek nagyszabású rajztanítási Vezérfonalt 1914-ben a magyar kultúrkormány támogatásával a Franklin Társulat adta ki, mint a szakkönyv pályázaton elsőnek elismert munkát. Kovácsi Pál 10 év óta csupán a speciális rajztanítási szolgálatában áll. Legújabb munkáiban a hosszú és eredményes rajztanítási évek teljesen kipróbált tapasztalata van feldolgozva az országos tanterv figyelembe vétele mellett az I.—IV. el. osztályok részére.

A román részt Gázdac Mihail professzor, ismert tanácsadó és Ojtel Teodor isk. igazgató közreműködésével állította össze. Ugy a rajzfüzeteket, mint a Vezérfonal a közoktatásügyi minisztérium által engedélyezve vannak.

A Minerva gondoskodik arról, hogy a jövő iskolai év első napjaiban az ország minden könyvkereskedésében meg lehessen vásárolni a rajztanítási eredményességét szolgáló munkákat.

A füzetek és Vezérfonal ismertetésére még rá fogunk térni.

Gyomorégés

gyomorhurut és fekély emésztésképtelenség ellen használja

„OMA”

különleges módon preparált gyomor-
mesztés, mely a legbiztosabb
gyógyszer a gyomorbántalmaknál.

1 doboz ára 96.— lei

Kapható minden gyógyszerárban v.
Nagy Jenő gyógyszerárban
Targul-Mures — Marosvásárhely.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Most szálljunk sik a a rusnya-féreg ellen!

A gazda munkájának körforgásában nincs egy pillanatnyi megállás! Alig takarította be a gazda jól megérdemelt munkájának gyümölcsét, máris a jövőre kell gondolnia és a következő év aratását előkészítenie.

A legfontosabb munka aratás után a *tarlótörés*. Sokszor irtunk már lapunkban a tarlótörés előnyeiről. Ezeket az előnyöket nem lehet elégszer hangoztatni. Sajnos gazdáink még mindig nem értik meg, hogy a nagyobb jövedelem titka nem abban áll, hogy ha a *földet* szaporítjuk, hanem abban, ha a *munkát* szaporítják. Aratás után a legelső teendő tehát a *tarlótörés* elvégzése. Ezzel a munkával a gazda földjein nemcsak a *gyomot* és *állati kártevőket* irtja, hanem megakadályozza a ta-

laj kiszáradását is. Az idén sok helyen pusztított a *vetési bagolypille* hernyója, *sáskarajok* tették tönkre a bő termést ígérő vetéseket. Ezek kártevősei ellen is a legjobb védekezési módot *tarlótörés* végrehajtásában találjuk meg.

Különösen *háromszéki* gazdáinknak ajánljuk figyelmébe ezeket a sorokat, ahol, amint arról lapunkban megemlékeztünk, a *bagolypille*, a „*rusnya féreg*“ egész községek határaitette tönkre.

A tarlótörést, mint azt annyiszor hangoztattuk, sekélyen kell végezni, hogy az alátarkat gyommagvak kikelhessenek és a következő szántás alkalmával elpusztuljanak.

Használjunk műtrágyát a jövedelem fokozására!

Kétségtelenül nehéz gazdaságunk mai helyzete. Kiadásaink, és üzemkölségeink rendkívül magasak és sehogyan sem állanak arányban a bevételekkel. A gazda a baj okát rendszeren a nyomott terményárakban látja.

Ha azonban el tudom érni, hogy holdanként 3—4, vagy még több mázsával több gabonát termeljek, mint eddigelé, úgy már nem fognak az alacsony gabonaárak oly érzékenyen érinteni. Erre kell tehát törekednünk, ez az egyetlen mód, mely helyzetünkben lényeges javulást hozhat.

Felmerül ezek után a kérdés, hogy miképpen biztosíthatnók magunknak ezt az előnyt?

Nem elegendő ehhez a talaj jó megművelése, a nemesített vetőmag használata, legfőképpen arról kell gondoskodnunk, hogy növényeink a talajban a szükséges tápanyagot meg is kapják. A növény táplálásáról úgy kell gondoskodnunk, mint az állatainkéról. A melyik állat éhezik, vagy sovány koszon van, az nem adhat tejtejt, az nem hizhatik.

Az eddigi módszer szerint, miveleti növényeink táplálásáról nem gondoskodhatunk kellőképpen. Ezt a nyugati gazdák már régebben

belátták és ezért a nyugati államokban, általánosan áttértek a műtrágyázásra, hogy az istállótrágyát úgy mennyiségileg, mint minőségileg kiegészítsék.

Az a gazda, aki műtrágyázással még nem foglalkozott, persze nehéznek látszó kérdés előtt áll: melyik műtrágyát alkalmazza az adott esetben?

Erre a kérdésre azt felelhetjük, hogy azt, amelyik azt a tápanyagot tartalmazza, amelyekre növényeinknek legjobban van szükségük, amelyik a talajban legkisebb mennyiségben van jelen és amelyiket más úton nem, vagy csak nagyon kis mennyiségben juttathatunk a talajba.

Ez a tápanyag a foszfor-sav. Ez van minden talajban, amelyen gabonaneműeket termesztünk legkisebb mennyiségben jelen, mivel a gabonaneműek ezt a tápanyagot veszik legnagyobb mértékben igénybe, lévén ez a magképződésnél a legfontosabb tápanyag. Foszfor-savat az istállótrágyával csak nagyon kis mennyiségben juttatunk a talajba, mert ez foszforban rendkívül szegény. Ennek aztán az a következménye, hogy minden gabonater-

szalmaunk foszforban feltétlenül szegény. Ez a foszforhátrány az oka annak, hogy minden gabonatermő országban, mint pl. Magyarországon is, a foszfor-savas trágyákat elsősorban a *szuperfoszfát*-al alkalmazzák legnagyobb mértékben.

Minden gazda, aki termését fokozni akarja, tegyen a szuperfoszfát trágyázással kísérletet. Holdanként 150 kg. szuperfoszfát alkalmazása a leghelyesebb. A műtrágyát a vetés napján szórjuk ki és azután a vetőmaggal együtt alászántjuk, vagy aláboronáljuk. Ez a székely befektetést jelent, (holdanként körülbelül egy mázsa buza árát), de elérjük vele, hogy vetésünk egyenletesebben kel, jobban bekrosodik, fagyállóbb, a szalma rendkívül erősödik, úgy, hogy gabonánk nem dől meg,

minnek következtében a rozsdásodás veszélye is csekélyebb. A kalász és a szemképződés tökéletes lesz, gabonánk 8—10 nappal hamarabb érik és 2—4 mázsával több termést ad, holdankint, mint a trágyázatlan. Az ilyen buza hektoliter sulya 4—6 kg.-al jobb, mint a trágyázatlan buzáé.

Ezt a kísérletet minden gazdának meg kellene tennie és ha fentiekrol meggyőződik, következő évben bizonyára minden miveleti növénye alá szuperfoszfátot fog használni.

Ez az egyetlen mód termésünk növelésére és jövedelmünk fokozására!

Heinrich Károly,
okl. gazda.

Négy hónapig nem lehet lefogtatni a gabonát. Új rendelkezések értelmében a gazdasági termények csak négy hónapra az aratás után vehetők bírói ár alá. A gazdasági élő és holt felszerelés (gazdasági gépek, eszközök, szerszámok, állatállomány, takarmány) ingatlan számba veendő és csak a gazda földjével együtt árverezhető el.

Gazdanap Kecseten. Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület július 6-án Kecsetkiszalmon gazdanapot rendezett. A Gazdasági Egyesület küldöttségéhez csatlakozott Rende Géza vármegyei gazdasági tanácsos is. A küldöttséget a község lakosságának ösi, díszes képviselője, öltözött, ünnepélyesen fogadta, Kiss Széles János gazda üdvözölte, amire Sz. Szakáts Péter gazdasági egyesületi elnök válaszolt. A gyűlés a református templomban tartott istentisztelettel kezdődött, amelyen Kiss István kecséti református lelkész tartott alkalmi egyházi beszédet. Az egyesület küldöttsége az előadásokat a szabadban tartotta, amiknek a meghallgatók Firtosváralja községből is jelen voltak. Sz. Szakáts Péter gazdasági egyesületi

elnök megnyitójában hangoztatta a gazdáknak az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület körül való szilárd tömörülésének szükségességét. Id. Siklódy István gazdasági egyesületi elnök a székely birtokokat terhelő nehéz adósságok olcsóbb kamatúakká való konvertálásának szükségességét s a konvertálás módját fejtegette. Sz. Szakáts Zoltán a többtermelésről, a gazdasági gépek- és a jobb gazdasági eszközökről, a talaj mély műveléséről s a műtrágyákról; Lakatos Tivadar a baromfitenyésztésről s a méhészetéről tartottak nagy figyelemmel hallgatott előadásokat. Az előadásokat követő megbeszélések során a gazdaközönség közül felszólltak: Bak Sándor, Kiszaludi Miklós, Tamás János, Elekes Ferenc, Pál Zsigmond, Kiss Kálmán. A gazdagyűlés határozatilag fölkererte az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesületet, hogy a székely birtokokat terhelő nehéz adósságok olcsóbb kamatúra konvertálása céljából alakítson saját kebelében földtehermentesítési szakosztályt, utasítsa a megalakítandó szakosztályt, hogy bocssáson ki 1 %-kal kamatozó, 33 év alatt visszafizetendő kalákajegyeket, serkentse

a székely gazdaközönséget önmegerőltetéssel is fokozottabb takarékosagra és tőkegyűjtésre, gyűjtsön ily módon földtehermentesítési alapot s a székely birtokot terhelő nyomasztó adósságokat abból 3 %-os kamatu pénzzel s legalább évi 3 %-os törlesztés mellett visszafizetendő kölcsönökkel cserélje ki. — Az előadások közötti szünetekben Kiss Erzsébet ifjú leány, Bak Mózes ifjú legény szavaltak alkalmi verseket, az ifjúsági vegyeskar s a nőszövetségi énekkar, a református papné által betanított, többszólamú lélekekemelő énekeket adtak elő. Az előadások a Szabó Albert tanító vezetése alatt az egész közönség által elénekelt egyházi énekekkel fejeződtek be. Az előadások után a küldöttség tagjai Kiss István református lelkésznek és nejeének voltak szívesen látott vendégei, akik a gazdanapot nagy ügyszeretettel és aldozatkésszeggel rendezték meg.

Méhészeti tanfolyam Marosvásárhelyen. A marosmegyei Földmives Szövetség az Erdélyi Méhész Egyesülettel karöltve f. év augusztus hó 18-tól 23-ig Marosvásárhelyen, Tóthfalusi József méhesében méhészeti tanfolyamot rendez. Előadó: Vad

János volt magyar állami méhésztanító. Az előadások látogatása díjtalan; az elszállásolásról és ellátásról a résztvevők tartoznak gondoskodni. A résztvenni szándékozók bővebb felvilágosításért forduljanak a marosmegyei Földmives Szövetséghez, Tárgul-Mures-Marosvásárhely, Str. Stefan cel Mare Nr. 14. Jelentkezési határidő: 1930. augusztus hó 10.

PORZOL KISÉRLETÜNK. Az őszi búza aratása mindenütt véget ért. Sok helyen már a cséplést is befejezték. Azok az előfizetőink tehát, akik „Porzol” kísérletet végeztek, megállapíthatják, hogy milyen eredménnyel alkalmazták a szert? Kérjük kísérletezőinket szíveskedjenek tapasztalataikat velünk is közölni, hogy az őszi vetési idény előtt a hasznos tanulságokat lapunkban közzéteheszük. — Az eddig beérkezett jelentések szerint a „Porzol” jól bevált.

Művelődési mozgalmak
HORVÁTH LAJOS ZENE-SZERZŐ SZÉKELYFÖLDI KÖRUTJA. A székely anyarórosban, Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron nagy sikert elért műsorok előadása legújában Sepsiszentgyörgyön folytatódott, ahol a Székely Nemzeti Múzeum meghívására, annak anyagi támogatására kerültek Horváth pompás darabjai bemutatásra. Előzőleg pedig Csikszereda lelkes közönsége ünnepelte a híres nóta termő Nyikómente szép virágait. Az őszi motívumok s azok mély balladaszerű, megrázó ereje méltó megértésre talált a testvér székely megye székeiben. A műsor megmentett népdalai mellett szerepeltek Horváth népdal szerzeményei és Petőfi, Tompa, Halnagyi költeményeinek is a megzenésített műdalai. A darabok a szerző (nyikómenti néprajzeletben!) és Bányané Sölyem Edith előadásában, Ujváry Elvira művészi zongora kíséretében kerültek bemutatásra. Oriási volt a hatása a zongora szövegre feldolgozott székelyverbunkos (csüdüngölő) és andalgó, melyeket Horváth most, szinte az utolsó pillanathban mentett meg az elkallódástól. Hiába, mint sok minden szép székely dolog, ezek is kezdenek kimenni „divatból”. Az estélyek sikerének talán az a legjobb fokmérője, hogy a sepsiszentgyörgyiek az őszi szezonra újra meghívták Horváthot.

IFJUSÁGI KONFERENCIA NAGYAJTÁN. A Dávid Ferenc Egylet Ifjúsági Köreinek választmányja a napokban határozta el, hogy idei nyári konferenciáján Nagyajtán, Háromszék megyében, augusztus 28 és szeptember 1 között fogja megrendezni. Mivel az unitárius ifjúság nagy részét a székely vármegyék fiatalokból áll, ezeknek a felvilágosítása adja meg a konferencia tartalmát és díszét. Hat előadást fog rávilágítani az ifjúság útjaira, de ezenkívül bibliaműveletről, dalárdaszámok és filmfelvétel teszik változatosabbá a napos gazdag műsort. Közülük Bőlönbe és Ürmösre is látogatni a kongresszus népe. Végeket szívesen lát a rendező.

Könyvakciónk

Jutalomkönyv akciónkra a következő adományok folytak be.

Alsóváalkó. Ref. hívek persélypénze lej 90. Gyűjtötte Sarkadi Encsy András ref. lévita kántor. **Amacz.** Ref. egyház gyűjtése lej 178. Gyűjtötte Siető Pál lelkes. **Bihar.** Róm. kath. iskola lej 120. **Biharszentjános.** Ref. egyház lej 204. **Csicsómihályfalva.** Ref. egyház, lej 327. **Csikszentmárton.** Róm. kath. egyház lej 360. **Csikszereda.** Róm. kath. tanítóképző intézet lej 1491. **Csikvasárcs.** El. iskola lej 500. **Déva.** Róm. kath. elemi iskola lej 398. **Dicsőszentmárton.** Unit. elemi iskola lej 664. **Ditró.** Róm. kath. gimnázium lej 120. **Erdőhegy.** Ref. elemi iskola lej 717. **Ereendréd.** Ref. elemi isk. lej 430. **Évkörtvényes.** Ref. egyházközség lej 325. **Fogaras.** Ref. el. iskola lej 1064. **Genes.** Ref. egyház lej 379. **Gyergyószentmiklós.** Róm. kath. központi el. iskola lej 1367. **Hegyköztöltek.** Római kath. egyházközség lej 150. **Homoródszentmárton.** Unit. el. iskola lej 162. **Homoródszentpéter.** Unit. egyházközség lej 90. **Illyefalva.** Unit. egyházközség lej 164. **Kilyénfalva.** Róm. kath. el. iskola részére gyűjtés lej 615. A gyűjtőív nem érkezett be. **Kisjenő.** Róm. kath. egyházközség lej 315. **Kispereg.** Ref. egyházközség lej 1032. **Köpecz.** Ref. el. iskola lej 343. **Lázári.** Ref. egyházközség lej 270. **Lozsád.** Ref. el. iskola lej 645. **Lupény.** Róm. kath. el. iskola részére. Demeter Julia tanítónő gyűjtése lej 2462. **Lupény.** Ref. egyházközség lej 1160. **Magyarlápos.** Róm. kath. el. iskola lej 200. **Magyarsáros.** Unit. egyház lej 412. **Maroshévíz.** El. iskola lej 300. **Málnás.** Ref. el. iskola lej 650. **Mezőkölpény.** Ref. el. iskola lej 751. **Nagyajta.** Unit. el. iskola lej 1053. **Nagyúg.** Róm. kath. egyházközség lej 600. **Nagysolymos.** Ref. egyházközség lej 430. **Nagyszében.** Róm. kath. el. iskola Teréz-árvaház lej 300. **Oravica.** Ref. egyházközség lej 351. **Ottomány.** Ref. el. iskola lej 189. **Ovári.** Ref. el. iskola részére Bartha Bálint ref. tanító gyűjtése lej 458. **Segesvár.** Ref. el. iskola 970. **Sepsikörspatak.** Unit. egyházközség lej 513. **Sepsiszentgyörgy.** Ref. Székely Mikó-kollégium lej 1282. **Szakadát.** Magyar evang. el. iskola lej 90. **Szamoskrassó.** Ref. énekkar adománya a ref. el. iskola részére lej 600. **Szászrégen.** Ref. el. iskola lej 823. **Szászváros.** Ref. el. iskola lej 2218. **Szászváros.** Róm. kath. el. iskola lej 590. **Székelyföldvár.** Ref. el. iskola lej 1481. **Székelykeresztúr.** Ref. Nőszövetség lej 734. **Székelymagyarok.** El. iskola lej 60. **Székelymuzsna.** El. iskola lej 90. **Ref. el. iskola lej 266.** **Székelyudvarhely.** Ref. tanítóképző gyakorló iskolája lej 1188. **Ref. tanító-nőképző intézet lej 2228.** **Országos Magyar Párt Udvarhelymegyei Tagozata lej 2600.** **Szépviz.** Róm. kath. egyházközség lej 404. **Szménváralja.** Ref. hívek adománya lej 200. **Szolokma.** Ref. egyházközség lej 193. **Tompa-háza.** Ref. hívek persélypénze lej 363. **Vajdahunyad.** Róm. kath. el. iskola lej 600. **Várfalva.** Unit. egyházközség lej 1288. **Zernest.** Róm. kath. egyház lej 962. **Zilah.** Ref. Wesselényi-kollégium lej 1154. **Zsibó.** Orsz. Magyar Párt Zsibói Tagozata lej 1100.

Gazdák, szervezkedjétek!

MULATTATÓ

ARATÁSKOR.

Sárga arany búzakalász
 bólogat a szélben,
 elpihen a kasza, sarló,
 harangszóra, délben.
 Fölszikkad az aratóknak
 gyöngyös verejtéke,
 pitypalatyra árnyat vet a
 ringó, lengő kéve.

Aranytarlón aranyas tég,
 verejtékünk ára.
 Aranyesőt szór le rá a
 déli nap sugára.
 Ima most a tréfás szó is,
 imádság a léptünk:
 a zimankós nehéz télből,
 jégveréses bús tavaszból
 hogy aratást értünk.

Csűrös Emilia.

Az öreg Szarka.

Szarka Péter csökmői ember. Biharországi falujában született. Itt tanulta a betüve-
 tés kapálást, a kaszálást. Innen vitték el
 a huszárnak. Ide jött vissza a katona-szá-
 llás után. Itt élt minden atyafia. Csökmői
 falu volt ő testestől-lelekestől. Nem kívánko-
 ssa másfelé. Ugy szerette ezt a kis bihar-
 orsi falut, mint édesanyját... Ugy szereti
 a szülőfalut is.

Három esztendeje Csuda Ferkó Ameriká-
 ment. Hívta Szarka Péter gazdát is:

— Jöjjön velem, Péter bátyám. Ott egy-
 esztendő alatt módos ember lesz kigyel-

— Jó nekem itthon, így szegényesen is,

Már pedig én azt mondom, Péter bá-
 tyám, hogy aki olyan kaszás ember, mint ki-
 én, aki esépléskor olyan módosan tudja
 a kéveket a gépbe adni, aki egész Biharor-
 szágon a legjobb etető: jobb sorsot érdemelné.
 Nem látok semmi szükségét. Nincs
 bajom, ha vagyont nem is gyűjtöttem.
 Csak az a bajom, hogy én, öcsém, sehová sem-

— Isten áldja meg Péter bátyámat. Csak
 azután meg ne bánja.

— Te vigyázz magadra, Ferkó! Te sajná-
 lod és keresed majd kint kis szülőfaludat. Kü-
 lönbben áldjon meg az Isten!

Csuda Ferkó el is ment Amerikába. Az
 öreg Szarka Péter pedig azután is első kaszás
 volt a faluban. Ő volt az első aratógazda. Öt-
 ven munkást szedett össze minden tavasszal
 Csökmői s ötven marokszedő leányt is kere-
 sett maguk mellé. Ő aratta le, ő csépelte el, ő
 hordta magtárba már vagy harminc esztendeje
 a csökmői uraság összes gabonáját az ötven
 aratóval és az ötven marokszedő, törekhordó
 leánnyal.

Az öreg Szarka jómaga volt esépléskor az
 etető. Ő adogatta a kéveket a gépbe. Nem volt
 párja széles e vidéken. Olyan szépen bugott a
 cséplő, mikor ő etette. Soha üresen nem járt.
 Egyenletesen eresztette vaspáncélos torkába a
 csépelni való gabonát. S a gép jól érezte ma-
 gát, mikor az öreg Szarka foglalkozott vele;
 szeliden bugta:

— Így van jól! Így van jól, így!

Az öreg Szarka maga is gyönyörködött tu-
 dományában. Ő volt kora hajnalban talpon
 legelőször. Indította a munkát, csak hogy minél
 hamarabb fent lehessen a nagy piros cséplő
 tetején. Adogathassa belé a kövér, oldott ké-
 véket s hallgathassa, amint szeliden bugja a
 a gép fülébe:

— Így van jól! Így van jól, így!

Ha a határban valahol elébb kezdettek a
 csépléshez, mint ők s a gép bugását hallotta
 az öreg, egészen beteg lett, mert fájt neki, hogy
 nem ő van a cséplő tetején s nem ő ereszti vas-
 páncélos torkába a csépelni való gabonát. Nem
 is volt szép, szelid az ilyen gépek bugása. Hol
 nekiszaladt, hol elakadt; néha a szijat is leve-
 tette a nagy kerékről a cséplő.

Az öreg messziről megsejtette az efféle ba-
 jokat, mondogatta is:

— Nem tudnak jól etetni, hej, hej! Ezért
 van mindig bajuk. Nem halad a munka! Csak
 mi kezdünk bele a cséplésbe. Alig várom már,
 hogy hallhassam a mi nagy piros gépünk sze-
 lid bugását. Figyeljétek meg, mikor én etetem,
 azt mondja:

— Így van jól! Így van jól, így!

S a három esztendő alatt is, míg Csuda
 Ferkó Amerikában járt, az öreg Szarka volt
 a csökmői uraság aratógazdája. Ő volt az etető.

A negyedik év tavaszán jött haza Csuda Ferkó. Nagyon lesóványodott. Az öreg Szarka éppen az ötven arató embert és az ötven marokszedő leányt szedegette össze a faluban. Megszólította Csuda Ferkót is:

— Nem állsz-e közénk, Ferkó?

— Hát aztán mit keresünk?

— Az attól függ öcsém, milyen lesz a termés! Tudhatod, eddig is így volt. Ugy beszélsz, mintha nem is lettél volna soha arató.

— Még most is csak a tizenegyedik kereszt a miénk?

— Az.

— Kevés keresztet az ilyen, bátyám.

— Jól mutatkozik a vetés. Ha az Isten valami csapást nem bocsát rá: kereshetünk szépen.

— Nem való a mai világba az ilyen fizetés, Péter bátyám! Mi pénzért és óraszámra dolgozunk!

— Hol tanultad ezt?

— Amerikában.

A becsületes magyar ember szóba sem akart állni tovább Csuda Ferkóval. Összeszedte a maga embereit. Az urasággal megkötötte a szerződést. De Csuda Ferkó nem nyugodott. Minden este eljárt az öreg Szarkához, hogy rábeszélje a munka megtagadására.

— Most már láthatja kigyelmed, Péter bátyám, hogy rossz a termés. Követeljen nagyobb munkabért!

— Megkötöttük a szerződést. Nem lehet.

Csuda Ferkó már-már azt hitte, hiába beszél. Úgy látta, hogy ezeket a becsületes embereket nem lehet a tisztesség útjáról eltéríteni. Azért nem hagyta abba bujtogatását. Most már Szarka Péter feleségének beszélt. Az asszony hamar hajlott is a szóra és esténként ő maga is nekiesett urának, hogy ne arassanak, ha nem lesz nagyobb a bér. Az öreg ember megszédült. Követelődött. Nem engedtek neki. Most már biztatta munkásait, ne dolgozzanak. Azok közül azonban Csukás Mátyás így szólott:

— Mi már tiz esztendő óta az uraságtól keressük a kenyeret. Cserben nem hagyjuk. Ha rosszabb a termés: ő is érzi. Mi nem hagyjuk el.

Az aratók az öreg Szarka helyett Csukás Mátyást választották meg aratógazdának és csületesen el is végezték a munkát. Szarka Péter pedig szomorúan üldögélt odahaza. Csukás esténként ment ki a falu alá, mikor a munkások már hazajöttek a mezőről s nézte, nézte a kérébe kötött, keresztbe rakott s asztagba kötött gabonát busan, szótlanul. Az aratók azonban valahogy csak átélte, elviselte. De jött augusztus. Jött a cséplés.

Mikor a falu alatt meghallotta a gépigását: elkomorodott az öreg Szarka. Mintha szívéet szorongatta volna Csuda Ferkó hangja. Nem lelte sehol a helyét. Fészkelődött, nyugtalankodott.

Egyszerre csak magára szedte étetőgépét. Talán észre se vette. Lassan ballagott felé, a falu alá. Elcinte csak messziről a cséplést és hallgatta a bugógépet. Bizalmatlan volt, szelid a cséplő bugása. Hol kiszaladt, hol elakadt. Egyszer a szíját is vetette. Az öreg mindig közelebb közeledett.

— Nem tudnak étetni! — gondolta magában.

Az emberek is észrevették Szarka Péter Biztatón néztek reá. Mintha csak azt mondták volna a tekintetükkel:

— Kigyelmedet várja ez a gép, Péter bátyánk!

Az öreg már egészen a cséplő mellett volt. Finta Balázs adogatta belé a kéréket. Hát még nem igen értett hozzá.

— Nem jól van az, Balázs öcsém! — szólt rá az öreg Szarka.

— Hát csinálja kigyelmed jobban.

Más se kellett az öregnek. Egykettőre letette a piros cséplőgép tetején. Finta Balázs helyére állt. S egyenletesen, szépen tette a masina vaspáncélos torkába a cséplendő gabonát. A gép újra jól érezte magát szeliden bugta:

— Így van jól. Így van jól, így!

A munkások könnyes szemmel néztek az öregre. Azután vigabban ment a falu felé. Péter bácsi köztük maradt. Nem hagyta el többet őket.

Gyökössy Ernő

Olvaszátok a „RELETI UJSÁG”-ot, Erdély magyar napilapját!

Állatok * Adomák

Nines baj!

szünek a gyermekek a
ban. Az egyik kissé ele-
bb fiúnak odatévedt a
bátyja. Nézi őket és észre-
ve, hogy a Janesinak hátul
ki van szakadva a nad-
gy. Figyelmezteti rá a gyer-
met, aki komoly képet vág,
és keresi hátul a hasadást.
megtalálja. Kiderül az ar-
ca megkönnybülten legyint
szóval:

Ez nem számít. Ezért már
szólam.

A hangjavító.

Igaz, hogy a friss tojás
nem a hangnak?
Bizonyára. Lám a tyuk is,
amely lerakta a tojást, mind-
en megkezd kótkodácsolni.

Tanácsadó

az előfizetőink részére, akik
az ügyből kifolyólag ta-
nácsorúlnak, ezen rovatunk-
közé megadjuk a vá-
laszokat arra, hogy
tanácsadónk a tanácsadásért
díjmentesen kell, felkérjük olvasó-
inkat, hogy a beküldött tanács-
leveleik mellékeljenek 20
szárműnyebbség okáért bélyeg-
értékűnek költségeit mi nem
fizetjük. Ha a választ levél-
ben küldik, ezenfelül még kü-
ldendő is beküldendő. Csakis
levelekre válaszolunk, ame-
lyek a 20 lej is csatolva van.
Tanácsadó, erőtlén, vérsze-
nyűbeteg betegek részére
a Grasin erőttápszer. La-
pátlapján levő hirdeté-
sre felhívjuk figyelmét.

Amennyiben az Önnek
tanácsunk másokat is ér-
dekel, kérjük, tekintsen el at-
tól, magánlevélben adjunk
tanácsot. Köszölközünk a kö-
vetkező: Leánya nagyon jól
tudhatja a kolozsvári

Marianum-intézet tanfolyamain,
melyek éppen azt a célt szol-
gáltatják, amelyre Ön hivatkozik.
Van egy háztartás-tanfolyam,
ahol leánya a főzés, kézimunka
és gépírás mellett elméleti to-
vábboktatást is nyerhet és van
egy továbbképző-tanfolyam, me-
lyen főzni nem tanítanak, de
egyébként, valamivel behatób-
ban, ugyanazt az oktatást adják,
mint az előbb említett kurzuson.
Mind a két tanfolyam egy-egy
éves. Tudomásunk szerint a
háztartás-tanfolyam beiratko-
zási és tandíja egy évre 4500
lej, mely összeghez még hozzájá-
rul havonta 3-400 lej, a főzés-
hez szükséges anyag beszerzési
ára. Ha részletesebb felvilágo-
sítást kíván, forduljon a Maria-
num-intézet igazgatóságához,
mely bizonyára a legnagyobb
készséggel áll rendelkezésére. —
Más ilyen célú tanfolyam Ko-
lozsváron nincsen.

2. Az állami alkalmazott fize-
tésének $\frac{1}{3}$ része lefoglalható.

B. I. Küküllődombó. Az agrár-
reform végrehajtása során a mé-
hészek valóban elérték bizonyos
előnyöket. Most azonban már
hiába kérelmeznék, mert az agrár-
reform munkálatai le vannak
zárva. Forduljon a vármegyei
mezőgazdasági kamarához és
kérjen kamatmentes kölcsönt
méhészetének fejlesztésére.

M. I. Gyergyóremete. Leveléből
az tűnik ki, hogy a kölcsön vett
összegért 28 százalék kamatot fi-
zet. Mai viszonyok között ez két-
ségtelenül túlságosan magas ka-
mat. Tegyen lépéseket a kamat-
láb leszállítása iránt. Kérését bi-
zonyára méltányolni fogják és
olcsóbb kamatot fognak megállá-
pítani. A munkanélküliség —
sajnos — országos jelenség és csak
akkor fog megszűnni, ha Romá-
nia gazdasági viszonyaiban javu-
lás áll be. Hogy ez mikor lesz,
nem lehet megjósolni.

B. A. Martonos. A hornyóenyv
gyűrűt készen lehet vásárolni.
Jól megfelel a célnak a légyapír
is. Csavarjon ragadós légyapírt
a fa törzse köré és a hangyák
arra rá fognak ragadni. — Be-
tegségét jól írja le. A viszketeg-
ség csillapítására — mivel kezdő
fagyás után maradt vissza — meg-
lehet próbálni a 10 százalékos

lethelyel-kenőcsöt, de tapasztalat
szerint legnagyobb eredménnyel
a Röntgen-kezelés biztat. **Dr. G. E.**

B. D.-né Levelének értelmében
sokizületi gyulladáshoz, vagy kez-
dőző köszvényre lehet gondolni.
A kérdezett meleg kénes fürdőket
vagy meleg sós fürdőket jó hatás-
sal használhatja, mivel szervi
szívbaja nincs. Nagyobb izületek
(pl. comb, térd, váll, könyök)
környékén az izomzatba adott
salysérum vagy a *solvochin* in-
jekciók a fájdalmakat — tapaszt-
latom szerint — rövidesen meg-
szüntetik, különösen, ha betegsé-
gének keletkezésében a hűlés
nagy szerepet játszik. Ha kezelő-
orvosa betegségét nem tartaná
sokizületi gyulladáshoz, csak
tisztán rheumának, úgy az emli-
tett injekciók, vagy azonkívül
még az újabbban forgalomba ke-
rült *impletol* injekciók alkalma-
zása után az eredménnyel meg-
lesz elégedve. **Dr. G. E.**

N. M. Zilah. A kék és sárga
palatalaj vékony, néha vastagabb
homok réteggel vegyesen egész
Erdélyben igen gyakori. Némely
helyen (erdők alatt, legelőkön)
vastag termő talaj réteg van a
pala felett. Az ilyen talajba *Ri-
paria portalis* alany ültetése aján-
latos. A kérdésttevő jelzi, hogy
meredek és magas fekvésű a szőlő-
lőnek való helye. Ezt csak *Ru-
pestris monticoa* alanyba oltott
szőlőültvényekkel telepítse be,
mert a *monticoa* gyökere mé-
lyebbre benyulik a talajba, a szá-
razságot jól bírja. Aljakban, nyir-
kosabb talajban a *Rupestris*
néha megfagy, különösen ha ned-
ves ősz után hirtelen hideg tél kö-
vetkezik.

A nemes fajtilletleg mennyi-
sége: Járdovány és olasz Riz-
ling, mennyiségre és minőségre:
Som (Furmint) ajánlatos. Fur-
mint csak azon esetben ültet-
sünk, ha az oltó galyakat magunk
szedhetjük a szüret előtt pontosan
megjelölt nem rugós és jól termő
Furmint tőkéről és ezeket oltjuk
be a vad alanyokba. Minőségre
igen kifünő: a Leányka és Mus-
cat Ottonel. Lehet vegyesen kö-
vér szőlőt is ültetni. Erdő alatt a
madár-kár miatt Leányka ültet-
ését nem ajánlhatom. Az ültetés
történetjék jól érett őszi forgatás-
ba, lehetőleg 2 éves pórtárgya és

érett földkeverékkel. A pórtárgyát jól át kell rostálni, vagy kiterítve a cserebogár pajortól ki kell tisztítani. A szőlőt erdélyi karikás rendszerrel művelje. *D. M.*

Cs. V. Levele csak fájdalomról beszél, amire megfelelő orvosságot kér. Ne gondolja, hogy elégséges azt írni, hogy „szívfájdalom nyilalással, gége nyilalás, vese és tüdőfájdalom” s akkor pont íróasztal mellől eltalálja a tanácsadó orvos a megfelelő orvosságot. A tanácsadás látatlanban amúgy is nehéz és vajmi kevesen vállalkoznak rá, de ha a betegség tünetei, keletkezése, a beteg kora, az eddig használt gyógyszerek eredményes, vagy eredménytelen volta egyáltalán teljesen hiányoznak a tanácsotkérő leveléből, úgy semmi eredménnyel nem járhat. Odairhatta volna már a többi testrészek fájdalmát is, mert egyre ment volna ve. *Dr. G. E.*

B. Gy. Tatrang. Az előadása valószínű egyoldalú, mivel érthetetlennek találjuk, hogy az ügyvéd a járatokat miért adta ki ellenszolgáltatás nélkül és hogy a kérdéses per költsége miért tesz ki olyan nagy összeget. A fenti körülmények teljes ismerete nélkül nem adhatunk tanácsot megnyugvással. Szeresse be a járásbírói ítéletet és küldje be.

Szerkesztői üzenetek

B. A. Kézdimartonos, D. F. Ipp, K. G. Misztótfalu, P. J. Kézdiabí, Sz. V. Gelence, B. I. Temesvár, Sz. R. Türkös, B. G. Szováta.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Többeknek! Előző számunkban megírtuk, hogy a nyomdásztrájk miatt a 28—29 számunkat egy nagyobb 20 oldalas lapba vontuk össze. Az é. heti (30-31. sz.) lapunkat szintén összevonva adjuk ki, nagyobb terjedelemben. Az elmaradt számokért azzal kárpótoljuk olvasóinkat, hogy kétszer egymás után 20—20 oldalas

lapot adunk ki. Tehát aki az év elejétől kezdve meggyűjti a példányokat, a folytatóságosság lesz, mert a jövő heti számunktól kezdve (32. sz.) ismét rendszeres keltezéssel jelenünk meg.

B. I. Gyergyószentmiklós. Nem értjük elég világosan tanácskérését s főképen nem tudjuk, hogy mire nézve kér tanácsot. Sziveskedjék azt megegyeszer világosan megismételni. Egyébként címét kijavítottuk s az elmaradt példányokat elküldtük.

N. N. Kérdésére a legnagyobb sajnálatunkra nem válaszolhatunk, mert a döntést mi nem tudjuk, illetve egyelőre nem áll módunkban megszerezni.

F. G. D. Találmányának értékesítése ügyében forduljon, vagy Král Andor mérnökhöz Ludus—Marosludas-ra, vagy pedig Vass Adolf szabadalmi irodájához Kolozsvár, Fellegvári-u. 22. sz. Irjon le mindent pontosan s kérdezze meg az eljárási módokat. Leveléhez válaszlevelet mellékeljen s hivatkozzék lapunkra.

N. S. Szabéd. Sziveskedjék megírni, hogy melyik apróhirdetésre gondol, mert leveléből ezt nem tudjuk megállapítani. Esetleg a szöveg egy-két sorát írja le s mi akkor azonnal megadjuk a címet.

N. K. A beküldött tíz új előfizető gyűjtéséért fogadja leghálásabb köszönetünket s elismerésünket. Kérjük értesítését, hogy a „Magyar Nép” könyvtárából melyik könyveket küldjük el ajándékképen. A tíz új előfizetőért 5 könyvet adunk a Magyar Nép könyvtárából, vagy pedig 100 Lej értékben bármilyen könyvet, amelyek a könyvtárjegyzékünkben foglaltak.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: K. J. Feketelak 170 (r. 1930. dec. 31-ig), K. B. Tenke, 190. L. M. B. Magyarország 170 (r. 1930. dec. 31-ig). Dr. Sz. K. Élesd 175 (r. 1929. dec. 31-ig). B. S. Éföld 170 (r. 1930. dec. 31-ig), B. D. Pánád 375 (r. 1930. dec. 31-ig), özv. D. A.-né és St. S. Uzon 170—170 (mindkettő r. 1930. dec. 31-ig), M. M. Dész 345 (r. 1929. dec. 31-ig), K. J. Szilágyballa 145. M. Gy. Temesvár 170, M. S. Erdőhegy 175, P. M. Nagytopolj 400 (ebből 170 előf.-re, 180 a tűzkárosultak részére, míg 50 Lej a két regényre

könyvvel, ill. elküldve), T. E. Köröstárkány 170, U. L. Micskei 135, I. F. Kovászna 95, Sz. E. Mezőbergenye 175, M. K. Segesvári 95, O. J. Kisküküllődombó 95, Ifj. D. I. Margitta 175, J. J. Csikdánfalva 175, M. M. Zarándhód 135, K. A. Dengeleg 145, V. J. Zalatna 345, Sz. A. Örvénd 175, Sz. P. Selénd 175, H. szöy. Kisirány 638, J. J. Nagysink 175, K. T. T. Mesvár 175, Id. S. K. J. Torony-szentgyörgy 290, O. J. Dengefalva 145, H. J. Bihar 175, K. Magyarkée 175, K. A. Boros 175, T. I. Vizakna 95, R. J. Ámos 95, Cs. P. Kézdiszentmihály 175, B. D. D. Pánád 375, Gy. Gyulafehérvár 94, Sch. F. Csontos 340 (levele szerint könyvvel), özv. T. F.-né Kisilye 95, V. Zagon 170 (r. 1930. dec. 31-ig), J. Hosszafalu 170, özv. P. S. Mármarosziget 170, Gy. J. Orosz 386 (kért könyvek elküldve), Bihar 175, K. O.-kör Bihar J. J.-né Verespatak 175, M. Tövis 175, V. G. Nagyszintő 175, N. J. Boroshebes 345, T. L. Nyoró 170, F. A. Abrudbánya R. J. Alvine 175, K. J. Élesd Ifj. Sz. S. Bihardiószeg 175, D. Nyüved 175, Gy. Zs. Biharpuszt 175, B. I. Bihar 175, E. S. Nagkánya 345, Sz. L. Tóti 170 (r. 1930. dec. 31-ig), R. Zs. Verespatak T. D. Erdőhegy 175, B. B. Bob 160, M. J. Csikosekefalva 175, A. Kézdimártonfalva 170, L. Románbretteye 205, M. A. Magyapalátka 170, S. S. Udvarfalva Ifj. P. A. Somlyóújlak 170, K. Tótszállás 100, P. Gy.-né Tamfalva 185 Lej.

Adomány. Egy szegény tanítónő részére Katona Bályokról 100 Lejt küldött összegét köszönettel nyugtázzuk s rendeltetési helyére juttatjuk.

Vérszegények, sápadtak, gyágyalának, legyengültek a keri fejfájásban, tüdőbetegek szenvedők kérjenek ismét füzetet a dr. Földes-féle Vastáplikórról. Mindenkiaképpen díjmentesen küldi dr. Földes gyógyszerháza és vegyes laboratoriuma Arad, Str. 21. ucsu 21.

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alulról keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Intézetek, vendéglők, és magánosok! Hajlitott szék szükségleteiket legjobban beszerezhetik Hegyessy Lajos székkipar telepén Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, Reg. Ferdinand 74, ahol elsőrangú faórából készült hajlitott székkel szállítok 160 lej utánvéttel. Nagyobb mennyiségű vételre minta-széket és árajánlatot ingyenesen küldök.

Figyelem! Községek, magánosok, legelők, vizellátását, mélyvárásokat, súlyosított betonkukák, itatóválluk, vízvezetékek, vínturbinák tervezését, építését vállalja és ingyen szaktanácsot ad Gábor Aron építészeti irodája Sighisoara-Segesvár, Strada Mihai-Viteaz No. 15.

Négy darab 200 tojásra való egyszobos melegvízes Columbus szétválasztógép, önetetők, itatók, beépítés miatt méltányos árban eladó. Cs. Lázár Lászlóné Ili-Marosilye, jud. Hunedoara.

Eladó jó karban levő kis cséplőgép, kettő lovas járgánnyal, szétválasztással. Érdeklődni lehet Juhász János hit. szöv. főellenőrnél Oradea—Nagyvárad, Temető-utca 15.

Hitelkönyvelés könyvelőné váltóztatna. Ajánlatokat a könyv megjelölésével „1930.” jelzéssel a kiadóba kór.

Eladó 54 hold tanyai birtok, 10 szék, 8000 lej, 14 szál, 12 sarj a tanyával szemben, holdonként 200 lej. Lakóház és gazdasági épületek megbeszélve, a tanyánkénti árban. Kőrösi István, Petrilăca de Mureș-Marosmegye.

Keresünk üzemképes kisebb tejszeperátor felezőgépet és vajköpülőt. Ajánlatok Gaál Jenő földbirtokos Mociu—Mócs címre küldendők.

Eladó egy harmonium. Cím Katona Jenő tanító Balc-Bályok, Bihar megye.

Hirdetmény. Atia—Atyha községben (Udvarhely megye) az országos állat- és kirakóvásárok minden év április 7-én és 10-én, augusztus hó 28-án és 31-én, október hó 5-én és 8-án tartatnak meg. Amennyiben a kirakóvásárok vasárnapra vagy ünnepnapra esnek úgy az utána következő napon fog megtartatni. *Előljáróság.*

Vetemény és virágkertészt keresek októberi vagy januári belepésre. Báró Bánffy Dániel fugadi gazdasága Posta: Aiud—Nagyenyed.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS.

„Transsylvania” Bank RT

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetek:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosújvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs
Gyergyószentmiklós,
Csikszereda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres.

Elfogad betéteket, leszámítol váltókat és bárhova teljesít átutalásokat, meghitelezéseket.

Cluj / Central University Library Cluj

OKOS GAZDÁK összes vetőmagjukat szárazon, viz nélkül kezelik

Porzol porpáccal

mért:

PORZOL biztosan megvéd az üszögtől.
PORZOL növeli a csiraképesseget.
PORZOL nagy, több termelést biztosít.
PORZOL-t ajánlja a világ összes tudományos intézete és számtalan belföldi gazda.
PORZOL-t viz nélkül, szárazon keverjük össze a vetőmaggal, pénzt és időt takarítva.

Kérjen ismertetőt a lerakatoktól:

Schieb és Társa Cluj-Kolozsvár, Piaja M. Viteazul 40. — Hangya Központ és Fiókjai. — Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T. Arad. — Verkaufshalle Bistrița-Beszterce. — Spitz Mór Careii-Mare-Nagykároly. — Gazdasági Egyesület Dej-Dés. — Gazdák Szövetkezete Satu-Mare-Szatmár, Gen. Olleanu 8. — Carl F. Jickeli Sibiu-Nagyszében. — Dávid János gyógytár Tg.-Mureș-Marosvásárhely. — Faicievi I. Timișoara-Temesvár, I. Regele Ferdinand 8.

Főlerakat:

Frederic Spodheim & Co. București, Bd. Elisabeta 55 sz.

Villamos házi központ

legjobb német gyártmány,

melyhez semminemű szakértelemre nincs szükség. Olcsóbb, mint a petróleum világítás. 40—80 égőt üzemben tart minden felügyelet nélkül. Beszerzése olcsó és előnyös feltételek mellett.

BMW.

motorkerékpár világmárka raktárról kapható

Klatrobecz János villamos vállalatánál,

Cluj-Kolozsvár, Str. N. Iorga. (v. Jókai-u.) 3.

Gazdaságos

az ismert

CERESAN

száraz pác és az

USPULUN-UNIVERSAL

nedves pác használata és a mi még értékesebb: hatásuk felülmulthatatlan. Gazdag, egész kalászkok teljesen kártalanítják a megmunkálás és pácolás költségeiért. — Beszerzési forrásokat közöl a vezérképviselőt:

„PHARMA“

Studerus & Co. București II. Spiru Haret 5.

Olvassa az ELLENZÉK-et,

mert a legmegbízhatóbb és legfrissebb anyagot a legkiválóbb újságírók feldolgozásában hozza.

Hirdessen az ELLENZÉK-ben,

mert ezt a lapot minden komoly vevő és eladó mindennap olvassa.

Vásároljon az ELLENZÉK

Könyv- és Zeneműosztályánál, mert a világon bárhol megjelenő könyvet, zeneművet és folyóiratot azonnal és a legolcsóbban szállít.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj-Kolozsvár, Strada Universităţii (Egyetem-utca) 8. sz.

Könyv- és Zeneműkereskedés:

Cluj-Kolozsvár, Piaţa Unirii (Főtér) 9. sz.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piaţa Unirii (Főtér)

9.

Fióktintézetek:

Dej-Dés, Beclean-Bethlen,
Jibou-Zsibó, Zălau-Zilah.

Affiliált intézetek:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak. pénztár
R.-T. Aiud-Nagyenyed és ennek
Uioara-Marosujvári fióktintézete. —

Saját tőkék:

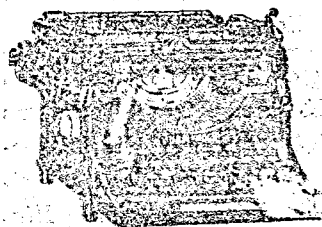
58,000.000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

Írógépek

Smith Premier Nr. 60. Remington, Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellek-ből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

KÖRMENDY MIHALY

Cluj-Kolozsvár,

Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 21.
Telefon 9-51. — Telefon 9-51.

**Beszélhetnek ellenséges ügynökök,
mit akarnak!**

**A „Minerva Biztosító“ csak megmarad egyedüli
kisebbségi magyarnak.**

Kolozsvári

Takarékpénztár és
Hitelbank Részv.-Társ.

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

Főközei: Dej-Dés. Diciosánmartin-Dioszentmárton, Alba-Julia-Gyulafehérvár, Târgu-Murás-Marosvásárhely, Oreda-Nagyvárad és Timișoara—Temesvár.

Saját tőkéi 143 millió lei.

Affiliált intézetei:

Tordaeranos várm. Tak.-pénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvárm. Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Rt. Aiud-Nagyenyed. Udvarhelymegyei Tak.-pénztár Odorheiu-Szekelyudvarhely és Cristur-Szekelykeresztúr. Szászrégen-erdéki Tak.-pénztár Rt. Reghin-Szászrégen. Népbank Rt. Huedn-Banlyuhnyad és Szamosújvári Hitelbank Rt. Gherla—Sz.-ujvár.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. Aruraktárai a vasut mellett.

Pásztortűz

Irodalmi folyóirat

Kiadóhivatal:

Cluj-Kvár, Strada Baron L. Pop
(v. Brassai-utca) 5 sz.

Gazdák Takarékpénztára Rt.

Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 38 (Ref. Theat.)
Telefon 119 sz.

Takarék betéteket a legelőnyösebben kamatoztat. Váltókölcsönöket folyósít.

FOKOZZA JÖVEDELMEÁT!

Biztosítsa, állandósítsa készpénzbevételeit!

Válogassa ki az alábbi felsorolásból mindazokat a könyveket amelyek segítségével lehetnek ebben a munkájában, használja fel a tudomány és tapasztalat eredményeit földje, állatai gondozásában. Ne szalassza el a pénzszerzés sokszor játszó alkalmaikat, hanem állítson be újabb pénzforrásokat körülményei okos felhasználásával:

● Cséser Gyula: A virágos kert	Lei 68—
Cséser Gyula: A konyhakert	Lei 48—
Illés Lajos: Nyul és kecsketenyésztés	Lei 136—
Illés Lajos: A cirok, köles, repce, mák és napraforgó	Lei 54—
Kovácsy Béla: Juhtenyésztés és gyapjuisome	Lei 102—
Krenedits: Baromfitenyésztés	Lei 143—
Mika Ottokár: A szálas takarmánynövények	Lei 58—
Mika Ottokár: Fontosabb ipari és keresk. növények	Lei 34—
Révész Gyula: A sertések nevelése	Lei 51—
Rombay Dezső: Szőlőművelés	Lei 123—
Ritter: A házi kert	Lei 30—
Páter Béla: A gyümölcsfák betegségei és ellenségei	Lei 30—
Báró Sternfeld Béla: A házikertek berendezése	Lei 48—
Dr. Szász Ferenc: Tanácsadó gyümölcsstermelők számára	Lei 30—
Valló Árpád: A méhtenyésztés vezérionala	Lei 30—
Virág: A sertésenyésztésről és hizlalásról	Lei 20—
Winkler János: A lud- és kacsatenyésztés	Lei 136—
Páter: Gyógynövénytermesztés	Lei 15—

Mindezek kaphatók a Minerva könyvkereskedésében, Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria (Deák Ferenc-u.) 1. sz. Mivel utárvételnél a legcsekélyebb összegnél is legalább 20 lejtt kell költségekre fizetni, ajánlatosabb a pénzt előre beküldeni.

Ha sikert akar elérni, úgy hirdessen a "MAGYAR NÉP"-ben!

A szántóföld műtrágyája a **Szuperfoszfát,**

mert hatóanyaga a foszforsav vízben könnyen oldódik és így szárazságra hajló éghajlatunk alatt, a növénynek már fejlődése kezdetén is rögtön rendelkezésére áll.

A Szuperfoszfáttal

trágyázott gabona 8—10 nappal korábban érlik be.

A Szuperfoszfáttal

trágyázott gabona szemképződése, minősége és értékepepege jobb mint a trágyázatlan gabonáé.

16—18 %-os vízben oldódó

Szuperfoszfát

kapható:

"MARAȘEȘTI" S.A.R. pentru Industriii Chimice, Központ București I., Calea Victoriei No. 29.

"PHÖNIX", Fabrica de Acid Sulfuric și Produse Chimice S. A. Baia-Mare Nagybánya.

Propaganda- és eladási iroda: Cluj-Kolozsvár, Str. Avram Iancu (v. Petöfi-u.) 3 és az összes kerületi képviselőknél.

Lesoványodott, erőtlenné,
vérszegény, tüdőbajos
betegek részére áldás a

„GRASIN“

erőtápszer. — Étvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szembeütő.

Kapható: gyógyszerárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerárakban
Cluj-Kolozsvár, Calea Motilor. — Egy doboz 120 lei. Postán küldés
135 lei. Egy teljes kurához 5 doboz 600 lei bérmentve, utánvétellel.
Használati utasítás minden dobozhoz mellékelve.

Eredeti golyóscsapágyas acélrámás

Máv. cséplőgépek

és heretelőkészülékek,

Máv. gőz-, benzin és szivógázlokomobilok,
W. D. Hanomag, Case és Fordsontaktorok,
továbbá M. M. kévekötő és marokkrakó aratógépek
és fűkaszálók

Vezérképvisellete:

ECONOMIA

INDUSTRIA

keresk. és ipari részv.-társaság

keresk. és ipari részv.-társaság

Oradea-Nagyvárad

Timisoara Temesvár

Piața Mihai Viteazul I. szám

Strada I. C. Bratianu 3 szám.

E önyös fizetési feltételek! Kérjen árajánlatot!

Aranyosgyéresi Agyagipar R.-T.

Ajánlja elsőrangú földgáz-
égetett hornyolt és hóafarú

tetőcserepét,

normál és német méretű

fali és kúttégláját

valamint elsőrendű különböző
méretben készült

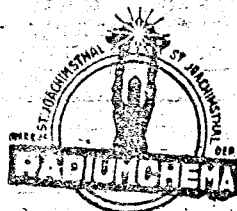
alagcsöveit.

Cég és iroda: Turda-Torda
Telefon szám: 107.

A valódi St. Joachimsthal RADIUMOT

tartalmazó Kompressor

„RADIUMCHEMA“

név alatt megjelent Romániában.

Ezen rádiumkompressor (gyógypárnácska) a cseh állami Rádiumművek egyedül hiteles rádiumkészítménye
Gyógyhatása páratlan. Az orvosi tudomány a „Radiumchemia”
gyógyító és fájdalomcsillapító hatását megállapította:

Rheuma	Máj	Izületi gyulladások	Érelmeszesedés	Cukorbaj
Köszvény	Neuralgia	Gennyes folyamátok	Körei öregedés	Tüdőbaj
Ischias	Neurasténia	Bőrbetegségek	Tubeikulózis	Asthma
Vese	Migrén	Sömér	megbetegedések	Bénulás
Epe	Mindennemű fejfájások	Furunkulusok	Golyva	Sápkor
Lép	Gyomor	Gyulladásos f. lyamatok	Női bajok	Hasi vizkor
		stb. stb. eseteiben		

A „Radiumchemia” gyógyereje évszázadokon át tart. háziszser, amelynek használata egyszerű, amennyiben
a gyógypárnácska a fájdalmas testrésze teendő Ovakodjunk mindennemű silány utánzatoktól.

Cluj-Kolozsvári körzelvezető: Ifj. Szele Márton, Strada I. Rațiu 3.

Bistrița-Beszterce: Gellner Emil, Oradea-Nagyvárad: Lederer Ervin, Str. Moldova 20., Deva-Déva: Samu-
Mátyás, Lugoj-Lugos: Cséry Vilmos, Târgu-Mureș-M. rosvásár-hely: Dr. Erdélyi Emil, Dej-Dés: Sztojka László
Brașov-Brassó: Weisz Emil, Str. Hirscher 19., Dumbrăveni-Ertzsébetváros: Klein Gyula, Sighisoara-Szegesvár
Wilhelm West, Timisoara-Temesvár: Gaengler Miklós, Str. Telegrafului 6., Sibiu-Nagyszoban: A. Rem-
...

Romániai igazgatóság: Révész Ignác, Arad, Strada Consistorului 31.